Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

De remedys contra pusill. — Joh. mri. Gerson doctoris q
floruit anno dni 1400

Expositio misse etc.

Aug. — De sollicitudine ecclesiasticorum
Ioa. gerso. — De symonia
De probatione spirituum.
De eruditione confessorum.
De remedys contra recidiuum peccandi etc.
Aug. — De disciplina christiana
Expositio misse satis accidens.

und Vid.

M. Th. u. Sch. 108

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

N. 4

M. Th. u. Sch. 108
2 Bd.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Incipit Tractatulus de Remedijs ↄtra puſil
lanimitatem Scrupuloſitatē · cōtra decepto
rias inimici cōſolacōnes · ⁊ ſubtiles eius tem
ptacōnes · Per Illuīatiſſimū Mgrm̄ Joh̄ez
Gerſon · doctorem ſacre Theologie · Cancel
larium Pariſieñ · Editus ·

Qui puſillanimis eſt ⁊ pauidus · ca
uere ſibi debet a nimio timore · Si ei
cor ſuum ⁊ naturalia ſequitur · ad
deſperacōem vel nimiā mentis deie
ctōnē pueniet · Timor eſt vtilis duris ⁊ diſſolu
tis ac remiſſis · qꝛ timor terret ⁊ cuſtodit · Timo
ratis vero atꝫ pauidis ſi accedat timor · ad pec
catum eos adducet · vñ cōuertere ſe dñt magis
ad cōſolatoria ⁊ dulcia ꝙ̄ ad cōtraria · Contra
rijs enim cōtraria curantur · frigida calidis tē
perantur · ⁊ calida frigidis · Stultus vero eſſꝫ q̄
calorem calori · ⁊ frigus frigori adiceret · Ortus
irrigatur ſiccitatis tpe · ſꝫ ſatis ↄplutus non am
plius irrigatur · Qui vero ſcit excolere ortū ſuū ·
imperitus eſt ſi neſciat excolere ⁊ aīmaꝫ ſuam ·
Aīa ei plus eſt ꝙ̄ ortus · ẏmo plus etiam ꝙ̄ cor
pus · vñ ꝓ regula gñali hñdū eſt · ut in quacū
qꝫ temptacōne de qua impugnamur ſemp con
traria obiciamus · Sic enī ↄqueſti ſūt demones
de quodā monacho ꝙ ipōs ↄfūdēt · qꝛ cū ipſi eū

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vellent extollere ipſe ſe deprimebat. Et cū eum
in deſpacōez miterentur impellere: ipſe ad ſpem
ſe erigebat. Aliqui p cordis puſillanimitatem
putant ſe deſpare cū nō deſpant. Sentiūt enim
motus deſpacōis p puſillaītatē cordis ꝛ hūc ſē
ſū putāt ꝯſēſū. Sȝ ꝙtūcumqȝ ſētiant etiā ſi q̄ſi
opiant̄ hac tēptacōe ꝙdiu racō cōn̄dicit nec cō
ſentit hij tales caritatē nō amittūt. Ignis qui
in die ardet in nocte opiri ſolȝ cineribȝ a quibus
ita extiguūt̄ ut tn̄ mane alterius diei ſintilla iue
niat̄ q̄ ſintilla dū q̄rit̄ licȝ lateat nichilominus
ibi iuenitur ꝛ de eadē modica ſintilla tam vehe
mens ignis repatur ſicut pus. Ita eſt de ſintil
la caitatis que ꝙtūcumqȝ opat̄ tēptacōibȝ ſi in
tencio hec maneat in ipſa ut adhereat deo et
nullatenus conſentire velit alicui mortali pecca
to viuus remanet ſecure ipſe ignis caritatis q̄
poſtea tam magnus erit ut prius. Exemplum
aliud eſt non diſſonum a propoſito de pugile in
duello qui quantumcumqȝ deiciatur ꝛ percutia
tur: non reputatur victus niſi ꝯſentiat dicendo
reddo me victum. Sic nec ſpiritus hominis vin
citur a dyabulo niſi conſenſus voluntatis adue
niat. Clamandūqȝ ē in hmōi temptacōnū cōſli
ctu. Dn̄e deus meus fac mecū ſm iudiciū ꝛ affe
ctum rōis nō ſm illd̄ qd̄ i ſēſualitate v̄ſatur. Si
mile dico de oī tēptacōe. nō eni iudicat̄ hō a do

ꝫm ſentimentū vel ſenſū carnis. ꝫ ꝫm ſenſū ra
cōnis ꝛ voluntatē aīe. Duplex eñ voluntas
ē in hoīe. ſic duplex lex ſicut dicit Aplūs. Lex
carnis. ſ. ꝛ lex ſpūs. Vñ ꝛ idem Aplūs dicit ſe
ꝯcupiſcere ꝫm legē carnis ꝛ carnalit̄ delectari cō
tra ſpūs volūtatem. Sꝫ qꝛ illud qꝺ ita ꝯcupiſce
bat. nolebat ꝛ cōtra volūtatē hoc faciebat. ꝑmo
ut magis ꝓprie loquar non faciebat illud ꝫ pa
tiebatur. Ideo dicebat. Ego non operoꝛ illud. ꝫ
qꝺ in me habitat peccatū. Ita ꝙꝫ quicunqꝫ tem
ptaris carnali ꝯcupia. deſpatione. ira. rancoꝛe.
inuidia. ꝛ alio quocūqꝫ peccato. ꝙꝫdiu ratio tua
non vult hmōi. ꝫ ut poteſt reluctatur. ꝛ libent̄
exonerari vellet. ab impugnacōne tam peſtife
ra non tu agis illud. ꝫ magis tu videris illud
pati. Vñ nec iudicaberis ꝫm hmōi peccati ſēſū.
ꝫ ꝫm racōnis ꝛ volūtatis cōſenſū. Si ille adue
nerit iudicādū te ſcias. Et quid mirū. ſi duplex
in hoīe reperiatur volūtas. quarum velit vna
altera quodāmō nolit. Cū ꝛ in ipō redēptoꝛe
noſtro duplicē ꝯſtet fuiſſe voluntatem. Vnā q̄
voluit calicem paſſionis a ſe transferri. ꝛ Aliam
qua iuxta dei pr̄is voluntatem voluit pati. Vi
deatur itaqꝫ ut nō deficiat volūtas ſenſualitatis
ꝫ adhereat fideliter deo volūtas ſpūs et rōnis
in te ꝛ non timebis. ¶ Tene ſup hoc exemplū
mulieris nequā. quā nunꝙ̄ cogē ad hoc valuit

vir ſuus ut taceret nam cū ꝓiecta in cenū ſiue
lutū ꝛ quaſi tota inde coopta ꝛ cōfuſa inquire
retur a viro. An ne adhuc ſileret: ɔuerſa ad eū
voce ꝓcaci ut poterat reſpōdit non adhuc ſileo
Ita ergo ꝛ tu cū quaſi totus inuolutus luto fue
ris tēptacōnum: noli cedere neq; victū te redde
re ſ; corde ꝛ ore clama cōn̄ impugnantes te tēpta
cōnes ꝛ dic. Adhuc non ſileo ab adherendo d̄o
dn̄o meo ꝛ retinebis innocētiam ſicut mala illa
mulier retinuit ſuam nequiciā. Audi adhuc ā
plius ɔſolatoriū verbū. Quotiēq; peccato tēpta
ris p̄alns acrius: tanto ſi legitīe certaueris co
ronaberis a deo glorioſius. Et tēptatus habebis
p̄mium duplex vbi non tēptatus p̄mium eſſes
habiturus ſimplex. Et quanto plus ſentis ali
cuius peccati fatigacionem tanto amplius ſi nō
conſentias cōſequeris peccatorum tuorum pur
gacōnē. Et quia in huiuſmodi cōflictu cū quis
tēptatur cōtingit ut plura cōmittantur venia
lia. Ita etiam ecōtrario cōtingit ſm̄ doctores
cōmuniter ut pena illa quam ſuſtinet in reſiſtē
do deleat penā venialibus debitam ex vna parte
et ex alia parte creſcat meritum propter pug
nam contra vitia et laborem pro virtutibus.
Sicut igitur iuxta premiſſa ſēſus peccati ſeu tēp
tacionū ad peccatū homi nō nocet ad ſalutē nec
a caritate dei ſepat q̄ diu ɔſēſus nō ɔcurrit. Ita

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quoq3 ex ſimili ſenſus deuocōis ſeu ſentimētū ſpūalis dulcedinis ꝛ ꝯſolacōnis non aſſecurat hoiem ipm fore in ſtatu grē gratū facientis·nec reddit eū pfectōrē ex hoc aliis·neq3 deuocionis grā hmōi ſblata·eūdem reprobatū a deo indicat·nec etiam impfectiorē ceteris facere preualet·pares quippe eē pñt in caritate coram deo· Et ille qui ſpūali cōſolacōne pfūditur·ꝛ ille qui ea priuatur·ymo ſi diligenter penſetur·magis piditari poterit ille qui deuocōis dulcedine fruitur ꝙ is cui hoc denegatur· Racō·qꝛ ſi ꝯſolacōe hmōi fungens de gratia tali cōfidat·ꝛ ſuū impfectum exinde ꝯſiderare negligat·ſua deuocōe erit deo potius remotior ꝙ ꝓpinquior ꝓpter ſuā preſūptionē ꝛ fatuam ꝯfidentiam· Aridus vero ꝛ ſpūalis dulcedis vacuus·attñ ꝓ deuocōe laborans·ꝛ id qđ in ſe eſt faciens·licet corde q̄ſi frigido ꝛ ſpū tepido debitū ſuū ſoluens deo cū ſuiſpius vilifactione ꝛ dīne miſeracōnis magnificacōne poterit ꝓpter ſui humiliacōnem deo multo fore acceptior·ꝛ p̄ alio in merendi ſtatu maior·dummodo tñ conetur non negligere qđ in ſe eſt·ſȝ ꝓ grā ꝯſolacōnis accipienda laborꝫ ſine fictione· Sedeat ergo necē eſt iſte aridus iuxta viam ꝛ mendicet a dño Jhu trāſeūte lumen gratie· Et quāuis turba malarū cogitacōnum importune inſtet ut taceat·ipē nihilominꝰ

multomagis clamet et ſue clamet donec lumen
a dño recipiat. Et ſi ſic lumē gratie a criſto hu
militer mendicando tandē recipere meruerit: non
dubiū quin magis meritorie ꝙ ſi ſpōte et ſine la
borū certamine quaſi inueniſſet. Si tamen in hu
militate pſeuerans cū gratiarū actione recogno
uerit non ſuis meritis nec precibꝫ aridis ſꝫ me
ra ex dei bonitate gratiam conſolationis collatā
gratis. Oratio aīe talis non eſt pura ſꝫ dura.
Et q̄uis non dulcis tamen fortis. Unde ceteris
pibus ipſa apud deum tantū optinere poterit
ſua dura fortitudine: quantum alterius oratio
ſua deuota dulcedine ꝓut iniurie videtur. Bea
tus. Bern. ſup illud pſal. Delectare in dño et
dabit tibi peticōes cordis tuī. Nō eſt inquit hoc
dictum de affectu ſꝫ de exercitio. Ille enim bene hoc
implet q̄ delectari conat̄. Et ſi nō ptīgit ad hoc
ꝙ delectetur et viribꝫ hoc agit qđ ille q̄ delectacō
nē hāc pcipit. Nō ergo icaute q̄s ſeq̄t̄ hmōi dul
cedinū ſētimēta et ſēſibiles ī oracōibꝫ ſuis cōſola
tiones nec p̄ſuat ſe ſm talia a deo exaudiēdū ſꝫ
magis ſm racōis ſue et volūtatis iudiciū qđ deus
potius pēſat maīeat qꝫ ī illis termis ſcꝫ ꝙ iuxta
dinū ꝓmiſſum accepturus q̄nqꝫ idubie eit id
qđ poſtulat ā aliud qđ vtilius dina ꝓuidētia eiđ
ſoē ꝯgnouerit ſi fideliter ī oracōne ſua ſine heſita
cioē de dei pietate pſeueret. Addēdū hic videt̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

non incōgrue ꝙ nonnunꝙ̄ ſimplicibꝫ deuo cōmi
vacare querentibꝫ hmōi ſpūaliū ꝯſolacōnum
ſubtractio ſit vtilior ꝙ̄ eaꝝ ꝯceſſio. maxime eis
qui nondū exercitatos hn̄t ſenſus ad diſcreti
onē boni ⁊ mali. nec aduertē norūt quō p ſepe
angelus tenebrarū ſe trāſferre ſolet in angelū
lucis ſe trāſfigurarē ut decipiat. Pro quo clari⁹
intelligendo ſciendū. ꝙ aīa racōalis que eſſen
tialr̄ indiuiſibilis eſt. duobꝫ modis ſuas exer
cet opacōnes aliquas. videlicꝫ ſine organis ſeu
inſtrumentis corpeis. ſaltem immediatis. ⁊ ali
quas cū hmōi corpeis organis. Et ſm hoc diui
di cōſueuit potēcialr̄ in partē ſupiorem. que eē
mens vel ſpūs dr̄. Et in ptem inferiorem que ſē
ſualitas noīatur. Prima autem portio aīme in
tribus ꝯſiſtit potentijs. ſ. intellcū ſeu racōne vo
luntate ⁊ intellcūali memoria. In quibus illa ſū
ma maieſtas glorioſiſſima trinitas ſm ꝯuīter
loquentes. Creauit hoiem ad ymaginē ⁊ ſimili
tudinē ſuam. Secūda vero aīe portio cōſiſtit in
potentijs ſēſitiuis tam exterioribꝫ ꝙ̄ interioribꝫ
⁊ appetitibꝫ ſēſitiuis. ſ. iraſcibili ⁊ concupiſcibili.
¶ Juxta itaqꝫ premiſſa notand ꝙ q̄libꝫ ſpūs
de ſui natura niſi diuinitus prohibeatur cuilibet il
labi pōt corpi. ⁊ circa ipſū ſiue ī ipō opari. Hoc
eīn p̄uilegiū inditū ē nature ſpūali ſup̄ naturā
corpeam. vnde ſequitur ꝙ angelus bonus vel

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

malus poteſt opari in noſtris ſẽſibus ⁊ ſẽſitĩs
appetitibus eo ꝙ ſint corporei propter organa
Vnus tñ ſpũs creatus non poteſt illabi alteri
ſpirituí qꝛ ſicut in corruptibilibꝫ impoſſibile eſt
fieri penetracõem dimenſionum iuxta philoſo
phos. ſic ⁊ in ſpũalibus impoſſibile eſt fieri
illapſus ſpirituũ iuxta theologos: ⁊ hoc eſt qđ
dicit aug⁹ In de fide ad petrum vbi ĩquit ſingu
lis ſpiritibus ineſt terminus quo a ſe inuicem
diſtinguũtur ⁊ vnus in alio non eſt. Ex iſto ſe
quitur ꝙ dyabulus non poteſt ĩtrare ꝑtem aĩe
ſupiorẽ ſiue ipſius anime eſſentiam: patet qꝛ
aĩa eſt ſpiritus indiuiſibilis. Et per cõſequens
non poteſt immediate in ipſam opari. cum om
nis opatio fieri habet ꝑ contactum. Ex hoc eſt
ꝙ venerabilis. Beda dicit act̃ quinto. ſup illo lo
co vbi petrus ayt. Anania cur ſathanas temp
tat cor tuũ ⁊c̃. dicit ei ſic. Notãdũ ꝙ mẽtẽ hoĩs
iuxͣ ſbaꝫ nl̃ implẽ põt niſi creatrix trinitas. Hys
itaqꝫ ꝑmiſſis bñ ↄſideratis poteit faciliter attẽ
di quãtis piculis expoſiti ſumus ⁊ ꝙ̃ diuſimode
nob̃ illudere põt ſpũs neq̃ etiã ſb̃ ſimulata ſpẽ
boni ut finaliter nos decipiat meautos ⁊ ad ma
la perducat. Vt beatus Auguſtinus. in de ci
uitate dei ĩ diuerſis locis et maxiẽ. 18. ⁊. 21. libro
claẽ oñdit. Poſſunt nãqꝫ ut tactũ ẽ ſẽſibꝫ nr̃is
illudere pñt etiam immittẽ diuerſa fantaſmata

6

quibꝫ ſi ſẽſualiť delectabilia fuerint ut allitiant
⁊ inclinent appetitũ nr̃m ad illicita·vel quibꝫ ſi
triſtia fuerint appetitũ nr̃m deterrendo a bono
retrahant·⁊ ꝓpter difficultates expimentaliť
immiſſas impediãt totaliť·ita ut a bono incho
ato vel inchoando·penitus ꝓpter ſẽſibiles gra
uitates deſiſtamus. Rurſũ quoqꝫ immutaꝛ̃e poſ
ſunt nr̃m appetitũ ſenſitiuum·p hoc ꝙ aliquam
facere valent immutacõem circa eius organũ
Sic namqꝫ volentes deo non prohibẽte aliquẽ
incitare ad libidinẽ·pñt cauſare circa renes
aliasqꝫ corpis ptes·vbi libido ſedem tenet ali
quam vehementẽ calefactionem·⁊ volentes in
aliquo prouocare virtutem iraſcibilem·pñt deo
pmittente ꝓcuraꝛ̃e ebulicõnem ſanguĩnis eius
circa cor. Sicqꝫ ſimiliť de fame·ſiti·ſomnolentia·
⁊ ſic de alijs hũanis paſſionibꝫ appetitus ſenſi
tiui intelligatur·quarũ oĩm paſſionũ cãs dya
bolus nõ ignorãt ꝓpter nature ſue ſubtilitatem
licet namqꝫ a grã ceciderit·naturalia tamẽ nõ
amiſit·Et ſicut ãgelus malus hmõi cãs paſſio
nũ admonere in hoĩe põt·Ita quoqꝫ angelus
bonus eaſdem amonere p̄ualet ut hoĩem a tem
ptacõne liberet·p̄mo credo ꝙ ⁊ angelus malꝰ
eas poſſit deo pmittẽte ⁊ angelo bono nõ reſiſtẽ
te·in hoĩe remonẽ dũmodo ſperet p hoc hoĩem
periculoſius poſſe decipe atqꝫ ad peiora mala

pducere ꝓut qūq; ↄptū eſt. Poteſt etiam ſpi
ritus malus naturā noſtrā corpoream ⁊ totam
aīe portionē inferiorē multa trāquillitate foue
re ⁊ eā delectare gaudijs ⁊ apparēte voluptate
ſine ficta ⁊ ſophiſtica dulcedine quibus homo
incautus ⁊ ſpūaliū fallatiaꝝ iexptus ad tātum
allici poteſt ut etiā tādi i virib; aīe ſupiorib; mul
tum inde gaudeat ⁊ magna quaſi i toto homine
ↄſolacōe pfruatur. Ita ꝙ homo vix credere poſ
ſit aliud qn̄ a deo foret tanta ſuauitas cū tamē
certiſſime qūq; ſit ab humani generis inimico
Qui hanc cauſare tēptat nōnūꝙ ut hominē per
hoc in ſupbiam erigat. Nōnunꝙ vero ut homi
nem p indiſcretionē ⁊ abuſionē huius decepto
rie cōſolationis in veſaniā aliaq; mala finalit̄
deiciat. Diligent̄ tamē cōtuend ꝙ ſpūs malus
non poteſt immediate tēptare hominē i pte aīe
ſupiori cum ſibi non illabatur ꝓut ſupra tactū
eſt quāuis poſſit mediate. Quod tunc fit cum
intellectus ſeu racio incaute cōſentit fantaſma
tibus illis que ſibi illuſus ſenſus repreſentat nō
debite ſcilicet abſtrahendo eliciendo aut diſcur
rēdo. Itē pōt id fieri ꝓpt̄ vehemētē paſſionē ap
petitus ſēſitī q̄ paſſio ſepe iudiciū racōis puerte
re ſolet. Similiter poteſt ipſa volūtas in hoie
tēptaī mediate. Et hoc fit aīrō p erroneū ſuū iu
diciū de quo tactū ē ipſam volūtatē mou; ꝉ cū

caro fortiꝰ temptata que ſemꝑ tamē ɔcupiſcit aduerſus ſpm̄ ipam volūtatē tamdiu ſtimulat quouſqꝫ eam ſibi inclinat. Sic eni ſm ſcm̄ Iocobū. vnuſquiſqꝫ temptatur a cōcupiſcentia ſua abſtractꝰ ꝛ illectꝰ. Hec licet aliqualiꝰ ꝑ exceſſum non tamē inutiliꝰ ut apparet ad ꝓpoſitū dicta ſint. ꝓ detegendo fallatias ꝛ pericula que inexptis ɔtingere poſſent circa ſpūales dulcedines in oracōnibꝫ ꝛ meditacōibꝫ ſuis ꝑ āgelū ſathane trāſſigurantē ſe in angelū bonum. niſi caute ꝛ diſcrete ſe habuerit in ſuis ſentimentis. ꝛ ſenſu ꝑceptibilibus cōſolacōnibꝫ. ¶ Ex p̄miſſis etiam facile elici poterit cōſideracō quō hoīes in capitibꝫ ſuis debilitati aut alias ī naturalibꝫ ſuis leſi ꝛ indiſpōiti. ſeu ex ɔplexionis malitia ad aliqua vitia fortiter ꝛ ſpecialiꝰ p̄ ceteris incli nati. qui ɔīter paſſionati dicūtur. poſſunt citius facilius ꝛ multiplicius q̄ alij ſani bene diſpoīti ꝛ bene ɔplexionati ſeu bene educati. ab inimico illudi. vexari. decipi. ꝛ periclitari. ꝓpter organoꝝ ſuoꝝ indiſpoſicōem deo ꝑmittēte. Quibus ɔſulēdū eſt. ut cōtra inuiſibilis hoſtis inſidias deū ꝛ ſanctos ſepe inuocent ꝓprium ſenſum nō ſequātur. alios ɔſulant. ꝛ eoꝝ cōcilijs acquieſcāt. in mietate exercitioꝝ tam corꝑaliū q̄ ſpūaliū ſe ipōs nō grauent. occaſioēs peccōꝝ q̄ tū poterit fugiant. cōtra paſſiones ſuas viriliter laborēt

⁊ nullo modo locū eis dent neq̨ eis cedant. Nā ſi ſemel iterum ⁊ iterum paſſionibus ſuis ceſſerint deuenient paulatim ad hoc ut cum eis reſiſtere volent difficulter aut minime idem poterunt. Ex quo vſus ſeu ↄſuetudo eſt quaſi altera natura. Et ut reuertamur ad hoc vnde ſermo ſumpſit exordium videlicet ad puſillanimitatem non quidem amplectēdam. ſed omnino defugiendam ſumam⁹ de ipſa exēplum ad propoſitū. Sit quis naturalit̄ timidus ⁊ in naturalib̨ defectuoſus huic ſi corā multitudine quippiā ad agēdum incubuerit poterit facilit̄ ſpiritus nequā deo id ad probacōę ⁊ excitacōę huius ꝑmittēte paſſionē timoris in tali ad tātū intētare cū naturaliū defectuū eius adiuuamēto ut q̄i totus ſtupefiat. Viſusq̨ ⁊ auditus vſū quaſi intermittat ymmo ⁊ ſenſu tactus quaſi intercepto ꝑ totum corpus ſpaſma incurrat ⁊ frigido quodā ꝑfuſus ſudore velut amens in terrā cadat queādmodū experientia in nonnullis docuit cui grauiſſime paſſioni timoris ſemel aut bis experte ſi is de quo loquimur ceſſerit et iuxta ſupra datum concilium ſe viriliter propter conpertam difficultatem et preſumptam confuſionem eidem ſe non oppoſuerit deueniet ad tātā indubie puſillaīmitatē q̄ vix aut nunq̄ curabitur. ymmo videbitur ſibi quamq̄ fantaſtice

⁊ dyabolo illudēte ꝙ pocius vellet mortē ſubire
q̄̄ tali opi vbi tantā exptus ē difficultatē iteꝝ
intendere. Conſonat huic exēplo noſtro illud
pħi. de nōnullis ſemel g̃uīt ⁊ q̄i vſq; ad mortē
vulneātis. Qui vt ayunt ſi ſaguinē poſtmodū
viderit aut fortit de ſaguine fātaſiauerint ſinco
pim facilime ⁊ ſpaſma patiētur ꝓpt id qđ p̄us
expti ſūt icōmodū ⁊ piculū. Sed redeamꝰ mō
ad deuotoꝝ ⁊ aridoꝝ ꝯpacōnem vñ ꝓpt decep
torias ꝯſolacōes manifeſtādas digreſſi ſumꝰ
Vnde notādū ꝙ ꝓut aliq̄lit ſuperius tactū eſt
Aridus nōnūq̄ i ſtatu ē tutiori q̄̄ deuotus hac
racōe. Sint nāq; duo. quoꝝ vnus ſcȝ deuotiōis
dulcedine fruēs maiorē habeat ꝯfidētiā. Alter
vero .ſ. eađ carens dulcedine miorem ꝯfidētiam
teneat. Haut dubiū qn̄ poſſit cōtingē ꝙ hijs
q̄ plus ꝯfidit piditatur facilius ⁊ ſit inferior. qꝛ
eius ꝯfidētia de ignorātia ſui ipius ꝓcedit cum
neſciat ad q̄ntū teneat coram diſtricto iudice
Alter vero minus ꝯfidēs non facile decipiatur ⁊
ſit in tutiori ſtatu qꝛ eius trepidatio eſt ex ſui
diſcuſſione ſedula ⁊ ꝯgnicōe ꝓprie īfirmitatis
⁊ impfectōnis ſue. Ideoq; quātum hic p huīli
litatem timet ⁊ trepidat. tm̄ dei iudicō ſecurior
aſtabit qꝛ diiudicauit ⁊ diſcuſſit ſeipm. Ita eſt
q̄nq; ꝯfidentia non bona ⁊ timor ſecurior deo q;
vicinior. Hinc eſt ꝙ quidā patrū ayebat nullā

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

peiorē paſſionē fore ꝙ̄ nimiam ꝯfidentiam tam
erga deū ꝙ̄ erga ꝓximū. Nam generat ꝯmunē
conteptum ⁊ debitam negligit reuerētiam tam
quo ad deū ꝙ̄ quo ad ꝓximū habēdā ⁊ ī vani
tatē ⁊ ſupbiā ſepiſſime termiatur. Nōnumꝙ̄ e
tiā ꝯtigit ut is q̄ conat̄ habere delcācōes ſpūa
les expēdat ob hoc q̄i totū tēpus quo tn̄ vtiliora
ſibi ⁊ ꝓximo magis q̄ȝ grata deo nō tm̄ poſſ; ſʒ
⁊ ex iniūcto ⁊ ſācte forſā obediētie debito deberet
agere ⁊ tādē cū adeptus fuerit qᵒ q̄ ſuūt male cu
ſtodit dimittens illico mentem ſuam ad alia im
ptinētia euagaī ā vertens ſe ſine neceſſitate ad
alia q̄i dicēt ⁊ ſi nō vbo tn̄ fact. Iā qᵒ ꝯcupiui
teneo dietā meā mō bn̄ ꝯpleui bn̄ ſto ſecurus ſū
Attamē neſcit miſer ā ſe neſciē diſſimilat ꝙ id
qᵒ accepit cadit ſb̄ grā g̈tis data ⁊ pōt ſtaē cum
pctō vn̄ poſſunt adhuc oīa ſua pccā manē ſup
eū ꝙq̄ȝ is cui multū doātū ē multū ec̄ ī iudicō re
q̄ret̄ ab eo ꝓ rōe reddēda. Et rurſū cū p̄orē grāʒ
ꝯſolacōis q̄i nichili pēdē do abieceit ruertet̄ ad dm
iſtās ꝓ alia accipienda qn̄ ſibi placueit q̄i dig
nū ſit ut deus ad eius bn̄placitū ſp ſit patus do
netq̄ȝ ſibi iuſte quādocūq̄ȝ ⁊ qᵒcūq̄ȝ poſtulaueit
Hec ē illa vana p̄ſūptio fatua mala et piculoſa
cōfidētia q̄ nōnullos ſe deuotos putātes poſſidȝ
Sȝ nō ſic ē de illo q̄ auxiliū diuinū tātū ⁊ nō dul
cedines q̄rit pro ſuis neceſſitatibȝ ad reſiſtendᵒ

temptacōibꝫ·qui querit pccōꝝ ſuoꝝ remiſſiōeꝫ
non ſpūalem cōſolacōem · qui purā querit dei
mīam·non ſingularem ſuauitatis grām·qui iu
xta dñi ſui bñplacitum cū labore ⁊ dolore eidem
ſeruit·nec cōſolacōnes hic ꝫ in futuro requirit
Et ſi qua ꝯſolatio offeratur eam cū timore ⁊ hu
mili gratiarū actione ſuſcipit·⁊ cū recedit · non
triſtior inde neqꝫ ad ſeruiendū deo ſegnior fit·
Nā iſte ſalutē ſuam opatur cū timoē·prior qua
ſi ſine timore·Iſte in veritate · prior in vanitate
Iſte fideliē alter fallaciter · Hic ꝓpriis quaſi ſti
pēdiis militat deo · Alius niſi mercedē a deo hic
recipiat ꝯſolacōis militaē rēnuit · Solet etiam
puſillanimes reddere nōnūꝗ deuotioni intēdē
tes nimia ſcrupuloſitas ꝯſcientie q̄ vtiqꝫ nō eſt
bona utpote cū quis de venialibꝫ ⁊ leuibꝫ pccīs
ſine quibꝫ·iſta vita vix aut nullatenus trāſſigi
poteſt ⁊ pene de omni actione ſua ꝯtinuā quaſi
ſibi format ꝯſciētiam plus huiuſmoī pōderans
lance iuſticie ꝙ diuine miſicordie·et hoc p̄tim
vltra debitū ac ſi ſua iuſticia tantū ⁊ non dei mi
ſericordia pocius ſaluandus ſit · Vnde ꝯtigere
poteſt niſi hmoī ſcrupulos inordiatos deponat
vt id qđ prius nō erat pccm ex ſe fiat pccm ex
ſcrupulo ꝯſcientie · Quicquid enim cōtra ꝯſciē
tiam eſt · pccm ē nec poteſt hic talis gratiā pci
pere q̄ de mōꝛli vbi mortale non eſt format ſibi

ſcrupulum ꝯſcientie. Nõ enĩ autoꝛ grē deus ha
bitaē vult in tali ꝯſcientia inquieta ⁊ turbida.
Quippe cũ de eo ſcriptũ ſit. In pace factus eſt lo
cus eius. De hoꝝ ſcrupuloſorũ numero videt̄
foꝛe hȳ q̄ cũ pſalmũ aut oracõeȝ dixerint non
tñ cũ actuali intēcõe ſʒ mētis ſubrepta euagacõ
ne quã humana infirmitas ex ſe vitaē nõ põt
repetē ⁊ reſumere iteꝝ ⁊ iteꝝ nõ ceſſant. Attā
mē ꝯtigere põt ut quantũcũqȝ reiterēt id qđ rei
teratum eſt fiat ita iſipidũ ⁊ qñȝ plus q̄ illud
qđ prius negligēter ⁊ inaduertenter fuit pſo
lutum. Quibus et aſſociandi videntur illi qui
cum ꝯpetenter ⁊ ſi non ſuffitient̄ ꝯtriti ſunt atqȝ
cõfeſſi quia impoſſibile quo ad nos videtur ut
ſuffitient̄ ꝯtriti ſint de pccīs ſuis nõ ſunt ꝯtēti ſʒ
ſꝑ ſcrupulũ hñt ſe nõdũ debite ꝯfeſſos eē fati
gãt ſeipõs ⁊ ꝯfeſſores ſuos cum reiteracõibus
ꝯfeſſionũ p̄ſti de leuibȝ pccīs modici põderis.
Illic inq̄ pſal vocē. trepidãtes timoē vbi nõ eāt
timoꝛ. Iſtis oībȝ pit̄ ꝯſultũ ſit ut nõ de ſua iuſti
tia ſʒ de meā dei ꝯfidāt mīa. Sicqȝ põderēt ſuã ne
gligētiã ut tñ ꝑpõderēt dei īfinitã clemētiã memi
nerit q̄ illi⁹ ꝯis dicti. q̄ vltra poſſe viri nõ vult
deus ulla reqri. Iteqȝ illi reiterãtes oīo es ſuas
aduertãt. q̄ eccia nõ obligat ad actualē itēcõȝ
q̄ q̄ bõa ſit ſʒ tm̄ ut hoē pſoluāt nõ ḡ necē ē ut
reitēnt qđ ſel dcm̄ licȝ iaduertēt putāt ſʒ ſufficit

vt de ſua negligētia doleāt ꝯfiteātur ⁊ ꝙ iniūctū
fuerit loco negligēter actorū ſolū reddāt . Hoc
tñ intelligi volumꝰ de hijs q̄ naturalit̄ aut ex in
firmitate accidētaliter fluxibiles nimis habent
fātaſias ⁊ velit nolint quaſi ad leuē venti flatū
ad alia a ꝓpoſito facilime diſtrahuntur . Non
autē de hijs qui fortes ſūt a natura in ſuis orga
nis ꝟ quaſi aīales ⁊ beſtiales ex ſua carnalitate
⁊ corpore mala qꝫ ꝯſuetudine ad oīa ſpūalia pi
gri ⁊ ad cūcta q̄ carnis ſūt ꝓmpti qui ⁊ ſponte
quaſi tpe ꝑſolucōnis horarū ſuaꝝ ꝗꝛ eis non ſa
piūt aſſumūt ſibi cogitacōnes de exterioribus ī
quibus eorū aīmꝰ plus deliciatur aut tāta ſōp
nolētia ex mala ſua ꝯſuetudine ⁊ dyabolo ipis
illudēte obruūtur vt vix recolant de vnico verſi
culo tocius hore quā ꝑſoluiſſe putant . Talibꝫ
timeo ḡuiſſimū inſtabit purgatoriū ſi euaſerit
ꝑpetuū incendiū niſi hic debite ꝯterātur ⁊ ſatiſ
faciant ꝓ tam ḡuibus ⁊ quaſi affectatis negli
gēcijs nō ē noſtre mētis hos tales excuſaē aut
occaſionē male libertatis eis dare . Sicut nec ī
ſuꝑioribꝫ intēcōis nr̄e extitit ꝑ̄ferre ſimpliciter
aridos deuotis . ꝟ ſicut hic . ſic ⁊ ibi . ⁊ viceuerſa
Puſilanimes ⁊ paupes bone volūtatis ſuſcepi
mus quātum ad pn̄s attinet ꝯſolari ⁊ tā ipos
ꝙ̄ alios ad caute opandū ſuam ſalutē exhorta
ri . Et quia tactū eſt aliquid ſupra de ſcrupulis

circa ꝯfeſſiones ſupeſt adhuc q̄d nō incōgrue
putam⁹ addēdū. Expedit quippe ipſis ſcrupulo
ſis dicere ⁊ ꝯſulē ut non ſint nimis arte ꝯſciētie
cir̄ pccā mīora in ꝯfeſſioē exponēda. ſed ſuccīcti
⁊ breuīt q̄i in gn̄e ſuffitiat ea explicaī. Maiora
vero ⁊ ea in quibus eſſ; anime periculum ſtude
ant congnoſcere ⁊ ea diligēter ī ſpecie detegere
Super quibus tamen notandum ꝙ quedā co
gitationes turpes et execrabiles blaſphemie ⁊
etiam luxurie non ita groſſe ſūt confitende pro
ut occurrunt ſed ſufficit ut ſic dicantur ut confeſ
ſoꝛ mentem confitentis intelligat ſeruata honeſ
tate loquendi quantum poſſibilitas admiſerit
licet enim confeſſioni neceſſaria ſit humilitas
non tamen propter ſacramenti et confeſſoꝛis
reuerentiā excluditur honeſtas. huiuſmodi co
gitationes etiam execrāde ſiue blaſphemie ſiue
luxurie neminem nimis turbent non enim de
lectant deuotos ſed cruciant nec ſunt hominis
ſed dyaboli eas ſuggerentis. Vnde nec impu
tabūtur homini ad demeritum ſed reputabunt̄
eidem potius ad meritum et purgant animam
patientis eas magis quam maculent propter
laboꝛem quem homo mente perfert in pugnan
do contra eaſdē. Quicquit nēpe hoiem affligit
contra ſuā volūtatē et nō placet nec delectat nō
facile ī talib; tēptatoꝛ nocē pōt. Quicūq; itaq;

in hmoi cogitacōib; ſpecifice nimis vellet deſcē
dere in ↄfitendo eas ⁊ multum ſcrupuloſus circa
ipſas eſſe. Hic ꝑaul dubio nō ex hoc ↄſeq̄tur
pacē cordis ſꝫ fortius oppoſitū ⁊ dat occaſionē
inimico ſe multo amplius inq̄etandi ⁊ vexandi
queadmodū nōnunq̄ cōtigit illis qui latratus
canū mitigare conātes ꝓiciūt eis panem ut ſic
ſaltem latrare ceſſent. Attamē ↄiter videmus
oppoſitū fieri qꝛ minime ceſſant ymo frequēter
eū q̄ panē ꝓiecit durius latrādo infeſtāt. Ha
beat ḡ ſemꝑ in mēoria regula illa quā quaſi in
pricipio poſuim⁹ ſcꝫ. Vt in quacunq; pte quis
ſe ſētit ꝓmiorē ad malū ⁊ temptari ſe poſſe faci
lius. ibi ſꝑ opponat remedia p̄ciſe ↄtraria ſolli
citius. Si quis ē ſcrupuloſus in ↄſciētia nimis
leuiter ſtudeat cordis libertati. Si q̄s iracūdus
⁊ vehemēs ⁊ ↄmouetur faciliter fugiat occaſio
nem ire. ⁊ quaſi cū violentia intendat mentis
trāquillitati ⁊ māſuetudini. Motus nāq; ma
iores iuxta ph̄oꝝ ſētentiā. expellunt minores
Si quis impatiens ad q̄uis aduerſa exēpla pa
trū ⁊ marie xpi ⁊ martirū. aīo ſepe reuoluat
Si quis nimis zeloſus etiā ī cauſa iuſticie ⁊ per
impetum ſpiritus nimis efferatur zelum cū mo
deſtia temperet. Et qꝛ etiā ipe in multis offendit
recogitꝫ qꝺq; diſtrictū iudicē deū ſuꝑ ſe habeat
formidet. Si q̄s nimis tenax largitati inſuiat

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

⁊ ſic de ſimilibus. Inſup aduertēdū ꝑ quadāq;
regula generali tenendū ut omnia ad q̄ volun
tas cū quodam quaſi impetu et vehemēcia ſine
ꝑuia deliberacōne inclinatur quātumcūq; appa
reant bona habeantur ſuſpecta quia coīter ſunt
motus ſenſualitatis et paſſionū quibus hoſtis
antiquus ꝑſepe ſe īmiſcet. Iuxta id qđ ſcriptū
eſt ab ea que dormit in ſinu tuo te cuſtodi ſcʒ ſē
ſualitate ut ipa non dn̄etur rōi tue tāq̄ mulier
viro. Si enim hanc poteſtatem tali mulieri de
deris ipſa contraria erit et rebellis viro ſuo id
eſt ſēſualitas rationi placeat vel diſpliceat tibi
Vnde ſi non poteris eam ſic ſubigere ut ſit om
nimode ſubdita viro ſemper tamē ei reſiſte nec
vnquam ei cedas et ſic erit ut huiuſmodi rixa
et pugna coram deo tibi reputetur pro victoria
Siquidem non ſolnm viciſſe malum bonum eſt
Sed et pro viribus malo reſtitiſſe. Immo non
numquam melius eſt diucius pugnam exerce
re quam cito preualere. Attendit namq; pru
dentiſſimus et equiſſimus rex noſter deus mili
tum ſuorum velle potius quam poſſe. Et ſicut
poſſe vincere ſuum eſt. Ita vincere velle noſ
trū ē. Et q̄q̄ in vtroq; gratia dei neceſſe ē ut cō
currat. In velle tū magis q̄ in poſſe liberū arbi
triū hoīs ſibi locū vendicat. Vnde iuxta ipſum
militū ſuoꝝ dn̄s certamē ad remunerādū pēſat

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et dignū vtiqȝ ⁊ iuſtū eſt ut qui lõgius ⁊ labori
oſius certauit p̄miū copioſius pcipiat. Non tñ
eſt pugna optanda ne videamur amare piculū
Sed cū venerit eſt viriliter agēdum in nomine
eius q̄ non patit̄ nos temptari vltra id qđ poſ
ſumus ſuſtinē ſ; facit etiā cū temptacōe ꝓuētū
ut poſſim⁹ ſuſtinere. Cui ⁊ cotidie humiliter ⁊
fiducialit̄ idcirco ſupplicaē debem⁹ dicendo qđ
ipē docuit. Et ne nos īducas intemptacionem
Credit̄ namqȝ ꝙ hec ipſa clauſula breuis verb
ſ; ampla viribȝ in temptacōibȝ irruētibȝ deuota
mente replicata non mediocris ſit efficacie de
quo nullus eſtimo dubitabit niſi infidelis ⁊ is
qui ignorat quis eoꝝ autoꝛ ſit. Potent etiam
ſcrupuloſi quoꝝ puſillaīmitatē ꝯſolari ītēdeba
mus quamꝙ̄ nonnunꝙ̄ ad alia digredi videa
mur. Potent inꝙ̄ ꝙ valde eis expedit cū ꝯcilio
ſuoꝝ ſupioꝝ ⁊ alioꝝ viꝛoꝝ prudētū deū timētiū
coñ ſuos ſcrupulos agere ut ſic tandē aſſueſcāt
eos non timē. Sicut domificatores aſſuefacti ā
bulant ſecure ⁊ intrepide ſupra tecta altiſſima
vbi non ſic practicati ſtati foꝛent ſi hmoī attēp
tarent in piculo vite. Intendāt ꝙ̄ȝ puſillaīmes
ſcrupuloſi ꝙ inimicus humani generis inpun
gnaē nitit̄ hominem ſtercoribȝ turpiſſimaꝝ co
gitacōnū veluti in obſidione vrbiū vel caſtroꝝ
fieri ꝯſueuīt cū ſtercoribȝ cloacaꝝ aut cū terret

repentino ſtrepitu quempiam vel horrorem in
mittit quaſi inopinate ꝓut ſimiliter bombardo
rum tonitruo inpugnatores munitionum age
re ꝯſueuerunt . Et quemadmodū ioculatores
et truſatores pueris horrorem īuſitatis ſuis geſ
tibus incutere nouerunt . Intendant igitur ꝙ ta
lia non curent neqꝫ multum cum hys litigent
ſꝫ potius irrideant dicentes cum illo patre in vi
taſpatrū in talibꝫ expto . Immūdicia tua ſuper
te demō dn̄s michi adiutor nō te timebo . Quia
enim immundus ſpiritus es . Inmūditia opus
tuum eſt . Itemqꝫ terrores tuos non timeo qꝛ
eū q̄ venturus ē iudicarē viuos ⁊ mortuos ⁊ ſclm̄
p ignē defenſorē habeo . Puſillaīes ſcrupuloſi
ſimilit̄ ſciāt ꝙ ſi ꝯfeſſiōs ſue magis ſe īq̄etāt ꝙ̄
trāq̄llēt dūmō tn̄ firmum ⁊ fixū iudiciū de mōrli
pccō ī ſe nō hn̄eant qd̄ ex hoc ſepius ꝯgnoſcē poſ
ſēt qꝛ ſi ī ſimilibꝫ caſibꝫ eos mouētibꝫ req̄rerēt
dicēnt tales caſus mie foē pccā mōrlia tunc ceſ
ſādū cū ſupiorꝝ ⁊ pitorꝝ ꝯcilio foēt a frequenta
cōe ꝯfeſſionum Et fiducialit̄ nichilominꝰ eſſet
celebrādū atqꝫ huilit̄ dd̄ . Dn̄e nō ī iuſtificacōi
bꝫ meis ꝓſterno p̄ces meas an̄ faciē tuā qꝛ nul
le ſūt Et ſcio ꝙ ſi milleſies ꝯfitēr ⁊ diſtricte diſcu
tē volueis me nō ēo mūdꝰ ī ꝯſpcū tuo . Sola nāqꝫ
domine miſeicordia tua mundabit me . Ioqꝫ in
multitudine miſeicordie tue introibo ad altare

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſcm̄ tuū in timore tuo timens ꝙ te plus offende
rem ſi dimitterē ꝙ ſi acceſſero eo ꝙ tu in memo
riam tuā ita fieri iuſſiſti ⁊ ego multis debitor ſū
ꝓ quibꝫ orare teneor. Nulli debet eſſe dubiū qn̄
talis hūiliacō plus accepta ſit deo ꝙ nōnulloꝝ
vana pſūptio qui poſt ꝯfeſſionē ſuā ⁊ qualiacūꝫ
exerciciola ſe dignos ⁊ bene mūdos reputant q̄i
intrepide ad illa terrifica diuina miſteria accedē
tes. Secus autē eſſꝫ vbi haberetur fixa ⁊ quaſi
certa ſciētia de pccō mōrli. illd ei eēt ꝯfitēdū. Nō
ſic de veniali qd de neceſſitate nūꝙ cadit ſub ob
ligacōe ꝯfitendi ſacramētalit in ſpē. ꝙꝙ qn̄qꝫ
putile ſit ꝫ ſufficit ꝯfeſſio gn̄alis. nam venialia
p diuerſa delentur vtī ꝯfeſſione gn̄ali oratione
dominica tōſione pectoris ⁊c̄. In nōnullis eni ē
tam arta ꝯſciētia ut quāto magis eā ſcobare
p ꝯfeſſionem conantur tanto amplius q̄i inde
fedantur ꝓpt plura nouiter ex fricacōe pullulā
tia q̄ tn̄ frequēt modice aut nulle ſūt reputacō
nis. Conſciencia talis non firmatur melius ꝙ
dimittendo eam in pace ⁊ q̄ete. ⁊ ꝙ ſolū ꝑbre
lacrimaꝝ irrigetur ⁊ ſic fecūdata celeſtis dono
grē ſolidet. Veniale autē pccm̄ ꝯiter eſt omē
illud qd fcm̄ eſt abſqꝫ racōis deliberacōe qdcūꝫ
ſit illud. Etiam ſi ſit odium vel ira contra deum
aut horribilis blaſphemia. Vel veniale peccatū
eſt qn̄ actus talis ē q̄ nō tollit debitā ſbiectionē

hominis ad deū atq; eius amiciciam ſeu dilcōnē
nec pmittit debitū fratne ſocietatis viculum ad
proximum. Iuxta ſimile in legibus ſeculaibus
et politicis ubi quedam peccata morte puniun
tur et quedam non quamuis ſint cōtra precep
ta et ſtatuta quia nō tollūt debitam ſbiectiōem
ad pncipē ac ad ciuilitatē ꝛ primū. Ex quo elici
pōt ꝙ nō oē qd ē fcm̄ coñ pceptū ā votū ā iuām
tū ā etiā coñ dī mādatū ē pccm̄ mořle qꝛ i quoli
bet hoꝝ ſtat peccaē poſſe ꝑ ſubreptionē quādā
ꝛ abſq; pfecto rōis ɔſēſu q̄ ɔſēſus nūq̄ ē i pmis
motib; niſi poſt delibeācōꝫ hitā vere vl īptatie
q̄ delibeācō i aliq̄b; cicius i aliq̄b; tardi⁹ fiei ha
b; qd ſignant addimus ꝓpter habituatos in bo
no vel in malo. quia in talibus habitus eſt qua
ſi ſimil delibeācōi. Sicut dicit. Ariſ. ꝙ ars pfcā
non deliberat patet hoc in ſcriptoribus ꝛ citha
riſantibus. Sunt etiaꝫ quedam circa que racō
magis deb; eſſe puigil q̄ in alijs qd niſi fecerit i
terptatur cōſētire. Notēt quoq; puſillanimes
ſcrūpuloſi ꝙ non ſemper tenemur agere melio
ra et meliori modo quo poſſumus: maxime ſub
obligatione peccati mortalis quoniam deus om
nipotēs quamuis hoc poſſit a nobis licite exige
re qꝛ ipē dominus ꝛ nos ſerui eius nō tamē ſic
agere voluit ſ; cōtētus ē ut certa q̄ dedit pcepta
ſeruemus: qd ſi fecerim⁹ ſufficit ſibi ꝛ maebim⁹

in eius dilcōe ⁊ grā. Beati nichilominus q̄ ita
eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiam in obſequēdo tāto ⁊ tā
dulci bonoq̃ dnō ut poſſetenus aliquid ſupero
gare dni ſui p̄ceptis ↄtendant. Beatus q̃ qui
ſemp eſt pauidus timens minus debito ſe feciſ
ſe dūmodo tn̄ obſeruet ſemp ne quid nimis ⁊
ne ſit iuſtus nimiū. Et demū ne dū nimis emū
git ſāguinē elitiat. Itaq̃ puſillanimes ↄforta
mini ⁊ nolite timere ſ; ↄfidite puſillus grex. q̃
ↄplacuit patri veſtro celeſti dare vob̄ regnū et
nū in ſecula ſeculoꝝ. Amen

¶ Explicit tractatulus de remedijs contra puſilla
nimitatē. ſcrupuloſitatē. ⁊ deceptorias inimici
ↄſolationes. ⁊ ſubtiles eius temptationes. ven̄
bilis Mgr̄i Joh̄. Gerſon. Cancellarij pariſieṅ.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf